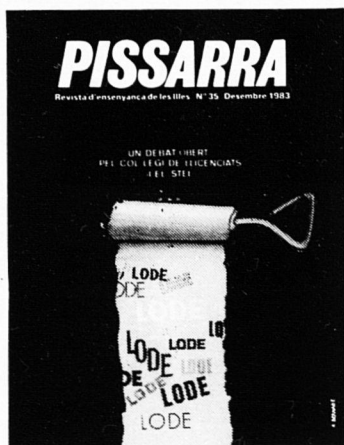

PISSARRA

Revista d'ensenyança de les Illes - N° 35 Desembre 1983

UN DEBAT OBERT
PEL COL·LEGI DE LLICENCIATS
I EL STEI

PISSARRA

DESEMBRE-83

N.º 35

Revista Periòdica d'Informació de l'ensenyança de les Illes

Direcció:
Sindicat Treballadors de l'ensenyança de les Illes (STEI) i
Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats de les Illes

Edita: STEI

La revista no s'identifica necessàriament amb els articles que van signats

Portada: A. Bernabé

Imprimeix:
taller gràfic ramon - Jaume Balmes, 39 - Tel. 25 44 32 - Palma

Dipòsit legal: P.M. 533-1979

SUMARI

	Pàg.
Editorial	3
Presentació	3
La LODE: una llei de doble cara. <i>STEI-UCSTE</i>	4
La LODE, un avenç educatiu? <i>Col·legi de Llicenciats</i>	5
Director provincial del M.E.C.: Opinió. <i>Andreu Crespí</i>	6
La LODE, una educació socialista. <i>Alianza Popular</i>	7
Alguns comentaris a la Llei Orgànica del Dret a l'Educació, L.O.D.E. <i>Partit Socialista de Mallorca</i>	8
Valoració de la LODE. <i>Partit Comunista de les Illes</i>	8
Les Centrals Sindicals davant la LODE:	
<i>FETE-UGT de les Illes</i>	9
<i>Comissions Obreres (Illes)</i>	9
La LODE i els estudiants. <i>Antoni Roig</i>	10
Valoració APAS. <i>Marina Valldeperes Gil</i>	11
És la LODE una llei per a canviar l'escola? <i>Eulàlia Vintró</i>	12
La LODE ¿una ocasió perduda? <i>Pedro Polo</i>	15
Ensenyança pública - Ensenyança privada. <i>Tomeu Cantarellas</i>	15
La llibertat de càtedra. <i>Albert Catalán</i>	17
¿Llibertat d'ensenyança o les llibertats dins l'ensenyament? <i>Juli Jurado</i>	18
Cloenda	20

EDITORIAL

L'Educació com a tasca col·lectiva

Quan aquest butlletí arribi a les vostres mans veureu des de la mateixa portada que alguna cosa ha canviat. I és veritat. Vivim èpoques de canvis, majors o menors segons els desitjos o les esperances.

La realitat se'ns imposa dia a dia i convé espavilar per a no perdre calada.

Vos demanareu, potser, a què respon un número monogràfic patrocinat per dues entitats —S.T.E.I. i Col·legi de Llicenciats— diferents. I la resposta és més bé simple.

L'educació és una empresa prou complexa com per a juntar i no dispersar. Cal unir totes les forces i tots els esforços en aquesta tasca comú que ens afecta a tothom. Si avui són les nostres dues entitats desitjariem que demà foren quatre, vuit..., tots els col·lectius que formam la comunitat escolar.

Cada grup o col·lectiu té les seves coses a dir, però pocs o cap de nosaltres per sí mateixos disposam dels mitjans necessaris per a escriure la història particular. Per això és imprescindible unir els mínims recursos que tenim.

Més important, encara, és arribar a veure que no estam lliurant una guerra particular professors d'una banda, pares de l'altra i alumnes pel seu costat. Tots nosaltres estam sotmesos a un dictat més general que és el que ens marca la societat.

Cal discutir, discrepar, aclarir, per arribar a aconseguir les millores que pregonam tots i que exigeix la nostra societat. Hem de fer de l'escola el lloc d'encontre, de concòrdia, de convivència, de sembra de llavor democràtica.

Ja està bé de dir el que no ha d'esser el centre docent, cal saber què volem que sigui i facem-ho d'una vegada.

Vagin aquestes retxes de crida per a tothom que estigui interessat en la tasca, i l'esperança, de que el propòsit pugui fruitar, es convertirà en realitat.

Si aquest o un altre fós l'àmbit d'expressió de tots nosaltres molt hauriem guanyat. Si el desig que aquí apuntam té continuïtat o no, això el temps ho dirà.

El desafiament està llançat.

PRESENTACIÓ

En el moment en que decidírem —STEI i Col·legi de Llicenciats— tirar endavant aquest número monogràfic ens plantejarem qui hi havia de col·laborar. Des d'un primer moment tinguérem clar que calia la participació de tothom: particulars, col·lectius, entitats, institucions. I així ho férem.

A les planes que segueixen trobareu totes aquelles opinions i manifestacions que hem rebut. I no ens queda més remei que deixar constància de les entitats o institucions que no han cregut necessari contestar a la nostra petició.

De les organitzacions sindicals només F.E.S.I.T.E.-U.S.O. no ha donat senyals de vida. Potser no és? No deixa de sorprendre que un sindicat, que sembla prendre més partit en favor de l'empresari que no pas del treballador, se vegi obligat a guardar silenci en determinats moments i davant determinades convocatòries, quan en altres ocasions s'ha alineat amb qui mai podia ser el seu amic natural.

Molt menys sorprèn, encara, la ignorància que n'han fet de la nostra crida les organitzacions empresarials. Ni la C.E.C.E., ni la F.E.R.E., sembla esser que no tenen res a dir, la qual cosa és perfectament explicable si tenim en compte, que, com a vertaders i autèntics poders fàctics, troben altres llocs, moments i oportunitats per a manifestar-se sense necessitat de rebaixar la seva alta condició. Encastellada posició. Els és més fàcil organitzar dies de «llibertat d'ensenyança» i assemblees de pares bastant manipulades que no pas participar en un debat on hi cabi tothom.

Dels partits polítics, U.M. i P.S.O.E. no han donat noves. Del primer no sabem si és que el tema educatiu no va amb ells; tal volta com dirien ells «no és lo nostro». Del segon, P.S.O.E., podria explicar-se la seva absència de resposta per la seva actitud de prepotència des de que fou guanyador a les passades eleccions, fa, ara, poc més d'un any. És veritat que ha donat la seva opinió i ha fet la seva pròpia campanya publicitària en favor de la L.O.D.E., però també és veritat que tenia l'ocasió de contrastar les seves idees a unes planes obertes com aquestes, i no sols l'ocasió, sinó l'obligació, per ser el partit que actualment governa tot l'Estat Espanyol, de participar-hi en el debat. Maldament que minúscula, han perdut una oportunitat més. I van...

La Conselleria d'Educació i Cultura del C.G.I. ja ens té acostumats al seu paper de convidat de pedra. Tanmateix si mai fins ara s'ha manifestat entorn a cap qüestió de l'àmbit educatiu, per què ho havia de fer actualment? De vegades els silencis són més eloqüents que les pròpies paraules. El Sr. Gilet i tot el seu equip són gent de pocs mots. Síntoma clar de que sobra o de que manca... Que cadascú jutgi segons trobi, que noltros tanmateix ja tenim la idea massa feta.

Voliem que tothom tingués el seu espai, però, malgrat tot, això no ha estat possible. De lo qual n'hem deixat constància.

Redacció

La LODE: Una llei de doble cara

En aquest moment en que tots estam esperant conèixer quin és l'abast de la reforma educativa, tan desitjada, aquesta llei té una doble cara: d'una banda, serà el termòmetre que marca els límits i l'abast de dita reforma, d'altra els continguts que inclou. És per això que s'ens apareix amb una doble vessant: si miram el nostre passat recent, s'ha de concloure que aquesta llei és millor que les anteriors, donat el que contempla la regulació del model educatiu vist en conjunt i planteja amb claritat el dret de tots a l'educació. Com a llei de futur queda curta, no obre perspectives, al fixar una doble xarxa educativa, pública-privada, finançada amb fons públics, perdent-se l'oportunitat de dissenyar un model educatiu modern. La pressió de l'Església i les forces més conservadores del país s'han deixat sentir massa.

Analitzant el projecte de la LODE podem fer algunes consideracions: El dret a l'educació gratuïta i obligatòria queda garantitzat per als nivells d'EGB i FP-1, però l'educació preescolar, tan reconeguda per tots com necessària, queda sense acollir-se a la gratuïtat. Per tant, seguim com fins ara. No hi ha un esforç econòmic per a implantar, el que tots reconeixen com a positiu i necessari al terreny educatiu i pedagògic.

La llibertat de càtedra és garantitzada clarament, el que consideram positiu i necessari a un Estat democràtic i pluralista. Només un núvol amenaça l'exercici d'aquest dret: la possibilitat de que centres d'educació privats defineixin el seu caràcter confessional. ¿Com es poden combinar ambdós aspectes? És paradoxal l'excepció que s'admet per als centres privats si ho comparem amb l'exquísita redacció de l'article que es refereix als centres públics: «Tots els centres públics realitzaran les seves activitats amb sujeció als principis constitucionals, neutralitat ideològica i respecte a les opcions religioses i morals a que fa referència l'article 27.3 de la Constitució».

La creació del Consell Escolar d'Estat com a òrgan màxim de representació de tots els sectors implicats a l'educació és positiu, encara que observam que la participació de les diferents administracions és molt desproporcionada respecte a la dels professors, pares i alumnes, amb un clar risc de que perdi el dinamisme

que els sectors més directament entroncats a la comunitat escolar li poden donar.

Quant a la regulació dels òrgans de govern dels centres públics, que en línies generals és acceptable, observam amb preocupació el seu caràcter uniformista, que fa que no contempli ni tan sols la possibilitat de que el consell escolar del centre pugui optar per un model organitzatiu diferent al general en lo referent als òrgans unipersonals, circumstància que pot venir aconsellada pel caràcter particular d'un centre i el seu context.

Referent als centres concertats, no entrarem a fons a la vella polèmica ensenyança pública - ensenyança privada, encara que volem fer palès que la nacionalització d'aquest servei públic hauria comptat amb l'aprovació d'amplis sectors socials, hauria estat un salt endavant cap a la modernització del nostre sistema educatiu i hauríem deixat de ser, juntament amb Bèlgica, una excepció en el model educatiu comú als països occidentals.

La llei conté millores indubtables respecte a la situació anterior:

—El pagament directe, sense mediació del propietari, per l'Administració és una garantia per al professorat. No obstant, es crea una situació absolutament paradoxal, «made in Spain»: els treballadors no podran negociar amb qui els hi paga.

—La cobrança de quantitats en concepte d'activitats complementà-

ries no podrà tenir caràcter lucratiu, i en qualsevol cas haurà d'esser autoritzat per l'Administració. Noltros pensam que, endemés d'aquestes condicions, hauria de quedar ben clar que tampoc podran ser obligatòries.

—El Consell escolar de dits centres, com a òrgan de participació de la comunitat educativa, és un avanç en la gestió i control dels mateixos. Però el propietari del centre té una excessiva representació al consell: tres representants designats per ell, quan tant els professors com els pares només disposen de quatre. Endemés, al titular se li dóna la mateixa entitat que al consell en els casos d'elecció del director, selecció i acomiadament del professorat.

Finalment, ens sorprèn que en cas d'incompliment de la llei —per exemple: el cobrament de quantitats no autoritzades, infringir les normes sobre l'admissió d'alumnes, el no respectar el sistema de participació, entre d'altres— només contempli com a sanció la retirada de la concertació (subvenció), sense preveure la possibilitat d'amortització del centre per part de l'Administració o facilitar el pas a qualsevol sistema cooperatiu.

És per tot això que concluïm que la LODE és una llei que avança sobre el passat, però que és incapaç de superar el present.

La L.O.D.E., un avenç educatiu?

Les necessitats de renovació de la legislació en matèria educativa són òbvies en tots els terrenys.

Calia fer una llei-marc a on es regulàs el dret a una educació gratuïta i democràtica per a tothom. Al mateix temps, s'hauria d'aconseguir una ensenyança més homogènia en quant a la qualitat.

Que l'escola ha de ser l'àmbit idoni per a salvar diferències socio-econòmiques és una qüestió que avui ja no s'amaga a ningú. I que, així mateix, l'escola ha de fer realitat la necessitat de transformació social és ja una observació que peca d'ingènua per massa sabuda.

Ara bé, com aconseguirem totes aquestes i d'altres «coses sabudes» entre tots?

Avui en dia no podem estar sotmesos a canvis estructurals i periòdics en matèria d'educació. És a dir, l'ensenyança no pot estar subjecte a uns canvis polítics que la lliure expressió popular faci dins l'estat democràtic en el qual vivim. L'ensenyança ha d'aconseguir fer realitat les necessitats de transformació i progrés del nostre poble; i això serà així en tant les normatives que afectin el nostre camp no sofreixin continus canvis.

Modernització i progrés significa, forçosament, renovació d'estructures arcaïques. És clar que resulta difícil renunciar a certs privilegis que se consideren drets adquirits. És clar que, després de molts anys de manca de les més elementals llibertats per a tothom en favor d'uns pocs, els pocs de sempre no vulguin veure reduïts els seus «drets eterns i immutables». És clar, en definitiva, que els que durant més de 40 anys han estat cop-piu, ara escainin fort perquè veuen lesionats els seus «interessos», que són, és clar, els de tota la comunitat.

Si ara reivindiquen el respecte i la defensa de la llibertat de creació de centre i d'ideari, de control i direcció per a ells, i d'elecció i consciència per als altres, com podem justificar el silenci sepulcral que ens han oferit durant tots aquests anys passats?

Què pretenen amb aquesta campanya a on només parlen de guerra —escolar i de catecismes—, de pacte, amenaces i tot un repertori lèxic que recorda, sempre en un to bèl·lic, temps enrera de «creuada gloriosa»? Tot just quan l'escola hauria de quedar al marge de qualsevol lluita d'interessos —econòmics i ideològics— per a convertir-se en el lloc d'aprenentatge per a la convivència.

I aquests, sembla ésser, són alguns del supostos de que parteix la L.O.D.E.; i, si és així, benvençuda sia!

— Consideram necessària aquesta llei, en primer lloc, pel seu mateix títol; regula el dret a l'educació per a tothom; i això és especialment rellevant per quan supera desigualtats anteriors. Educació com a servei públic al marge de polítiques partidistes.

— Per primera vegada la participació de tota la comunitat escolar —Professors, Pares, Alumnes, Personal no docent i els propis titulars del Centre, en el cas dels concertats— podrà ser un fet, no un desig o, pitjor encara, una suposició.

— La creació del Consell Escolar de Centre (C.E.C.) permetrà una major llibertat per a tothom; i, sobretot, una certa garantia de que el professor serà un professional i no un portaveu o portanoves de la Direcció o la Titularitat. És a dir, amb la llibertat de càtedra, per a noltros irrenunciable, podrem fer feina des d'una responsabilitat, la nostra; i explicar científicament sense estar subordinats més a ideologies que a «ideari». El professor serà més lliure, i per tant més útil, si no té damunt l'amenaça d'acomiadament per qualsevol criteri arbitrari que pugui marcar l'empresa. I d'això en serà beneficiari tothom.

— Aquest mateix C.E.C. serà òrgan de gestió i participació de tota la comunitat escolar i garantirà als pares el seguiment i control de la línia pedagògica de Centre. S'haurà aconseguit que la llibertat dels pares no acabi en el mateix moment en que s'ha triat el tipus de centre. Permetrà a tothom l'expressió lliure, sense coaccions, de moltes qüestions fins ara tapades o callades per temor, per tabú, per Ideari...

Siguem realistes! Hem de tenir clar que l'Estat ha passat de ser confessional a no ésser-ho. I que no és lícit el mantenir una opció ideològica-religiosa concreta exclusivament amb fons públics. Ens preocupa que alguns pares, pocs, puguin veure restringida la seva llibertat de triar Centre Escolar per als seus fills, però creim entendre que val més el perjudici menor per tal d'aconseguir que la majoria —i no és qüestió aquí i ara de fer una enumeració exhaustiva de les barrades més perjudicades fins al moment present— pugui realment accedir a una ensenyança més digna.

— El sistema de pagament, al professorat dels Centres Privats que concertin, directament per part de l'Administració és un notable progrés. Tot i això, ens sembla inacceptable que aquest col·lectiu no pugui negociar la seva equiparació salarial i de treball —hores lectives— perquè l'augment serà idèntic al del professorat dels Centres Públics, amb la qual cosa la discriminació entre uns i altres, en la relació treball-salari, anirà creixent. I no cal oblidar que les negociacions dels convenis col·lectius entre treballadors i empresa han suposat sempre un esforç d'una de les dues parts i sempre la mateixa: la primera d'elles.

— Com totes les coses, aquesta Pre-L.O.D.E. és també perfectible. Així que, no preveu, encara a hores d'ara, com se superaran els problemes endèmics del nostre sistema educatiu; aules sobrecarregades d'alumnes a ambdós sistemes —públic i privat—, manca d'estímuls, sous insuficients —sobretot a privada—, necessitats d'iniciatives de transformació i millora pe-

dagògiques, absència de mitjans tècnics per a ensenyar a l'altura del nostre temps, necessitats de reciclatge del professorat...

— Ens preocupa molt especialment l'excessiva tasca de reglamentació posterior. Són 14 les qüestions que queden obertes, i així com podem entendre totes les que afecten a competències de les Comunitats Autònomes —tema en el qual ja no ens hi volem aficar—, no ens passa el mateix en aspectes que pertoquen directa i concretament al funcionament i gestió dels centres. Buits sospitosos en quant a la manca de control de tot tipus d'ingressos per material didàctic i altres despeses, etc.

A què condueix aquest excés de reglamentació posterior?

a) A que succeeixi com l'any 1970 quan la L.G.E., que no se va arribar a desenvolupar reglamentàriament en molts i importants aspectes?

b) Que se desvirtui la filosofia de la llei pel seu consensuament posterior amb els interlocutors vàlids de sempre?

En conclusió, hem d'entendre l'educació com un servei públic o com un negoci privat? En el darrer cas, damunt de fer prosèlits s'han de treure uns saborosos beneficis per a seguir perpetuant aquest cicle viciat.

El projecte de L.O.D.E., que actualment és al Parlament, pot i ha d'arribar a esser aquesta llei-marc que apuntàvem al començament. Llei-marc de convivència —i serà així en tant supera diferències i discriminacions anteriors—, i de modernització socials.

Aleshores sí podrem dir que hem avançat.

**La Junta de Govern
del Col·legi de Doctors i Llicenciats**

Director Provincial del M.E.C.: Opinió

A aquestes curtes ratlles voldria tractar l'aspecte més significatiu de la L.O.D.E. i que és el que fa referència al desenvolupament del punt 7.è de l'article 27 de la nostra Constitució on es diu «Els professors, els pares i, en el seu cas els alumnes intervindran en el control i en la gestió de tots els Centres sostinguts amb fons públics en la forma que la llei estableixi» i també al punt 5.è «...mijançant una programació general de l'ensenyament amb la participació col·lectiva de tots els sectors afectats...».

L'article primer de la Constitució diu que la sobirania nacional resideix en el poble espanyol del qual emanen els poders de l'Estat. Així, era de tot punt imprescindible que l'essència de la democràcia, la participació, entràs d'una manera seriosa en tots els centres que seran finançats amb fons públics.

L'escola és un instrument important de transmissió i generació de cultura i aquesta és la millor forma que tenen els ciutadans per defensar la seva llibertat i col·laborar a transformar la societat i una escola que

pretengui esser aquest instrument només ho podrà aconseguir si adopta una estructura participativa com la que d'una forma generalitzada tenen ja als països europeus.

L'experiència sobre la participació que he pogut tenir des de que em trob lligat a l'ensenyament puc dir que és enormement positiva: si serveix únicament de mostra cal dir que el passat mes de juny es varen canviar els directors de tots els centres públics amb l'única excepció dels que el tenien nomenat per més d'un any o bé eren del cos. En el procés hi varen intervenir claustres i consells de direcció i el procés va esser, només amb dues excepcions, altament satisfactori.

Tenc una enorme fe que la comunitat escolar tant dels centres públics com privats sabrà, vencent aquelles dificultats que són pròpies de tota activitat humana, dur endavant l'hermosa tasca que la L.O.D.E. li confereix.

Andreu Crespi

**COL·LEGI OFICIAL DE DOCTORS I LLICENCIATS EN
FILOSOFIA I LLETRES I EN CIÈNCIES DE BALEARS**

PER UN COL·LEGI NOU

COL·LEGIAU-VOS

La LODE, una educación socialista

Detrás de una norma jurídica, siempre subyace una filosofía que la inspira y le da contenido. Y quizás, en el tema de la enseñanza, como en otros varios, la filosofía o espíritu que guía la norma se halle mucho más evidenciada que en cualquier otra normativa sobre el comportamiento social. La educación, en manos socialistas, siempre ha significado un instrumento de dirección social. El principal responsable de la enseñanza durante la II República, el Sr. Llopis, ya manifestaba ideas tan «liberales» como ésta: «Hay que apoderarse del alma del niño. Ese es el grito, el lenguaje pedagógico de la revolución rusa». Quizás, ante tal frase y el tiempo en que fue lanzada, podría replicarse que la historia actual, el país, el socialismo, es diferente, también ha cambiado. Sin embargo, en los documentos del XXVII Congreso del PSOE, se marcaban objetivos para la nueva España democrática en materia de educación, que en nada desdice el espíritu de la frase del Sr. Llopis. «El socialismo lucha, en el plano de la educación, por el objetivo de llegar a la escuela pública única»: «Enseñanza pública, lo que significa la progresiva desaparición de la enseñanza privada, así como, la supresión de las subvenciones o ayudas estatales a la enseñanza privada».

Y éste y no otro es el espíritu o filosofía, de la futura LODE, implantar por supresión en el país la escuela pública única, aparte de laica y pluralista y neutra, naturalmente. Y aun se podría añadir, y socialista. Y todo ello se pretende conseguir, previo olvido de unas circunstancias sociales, ampliando el espíritu de la propia Constitución. Esta, en su art. 27,3, establece el derecho de los padres a que sus hijos reciban la formación religiosa y moral que estimen mejor para éstos. Términos que vienen a implantar la posibilidad constitucional de existencia de un ideario escolar que garantice y establezca, al propio tiempo, las reglas de juego de cada Colegio o Centro educativo, cual recogió el Tribunal Constitucional dentro del recurso presentado por el PSOE al ya moribundo Estatuto de Centros Docentes de la UCD. Añadiendo el mismo Tribunal que, la existencia de ideario, no constreñía ni conculcaba la libertad de cátedra de los profesores, siendo así que toda libertad se debe ejercer dentro de unos límites precisos, la ley y el respeto a las libertades ajenas.

Los anteriores derechos, elección del tipo de enseñanza, establecimiento de ideario, libertad de elección del centro, quedan completamente desvirtuados e inaplicables, ante la implantación de condiciones tan precisas como la existencia de «pluralismo» dentro del Centro, la planificación geográfica de la escolaridad, la absoluta libertad de cátedra del profesor, dueño y señor del alumno dentro de las cuatro paredes del aula, la necesidad de creación y mantenimiento de unos Consejos Escolares, que a medida que se elevan de rango (por centro, por zona, por Ayuntamiento, por

provincia, por C. Autónoma...), no hacen sino extender la burocratización al máximo, con olvido de experiencias tan lamentables como la italiana en donde desde la implantación del Consejo Escolar, la calidad de la enseñanza ha descendido a niveles alarmantes. Y es que a la hora de establecer medidas democratizadoras, se confunde la participación, siempre deseable, con la pura y simple autogestión.

Al fin y a la postre, retornando al principio, no se trata todo lo anterior, incluidos los centros concertados, con cumplimiento de requisitos previos para recibir subvención, sino de dar cumplimiento a las aspiraciones del Sr. Llopis, y para ello, se superpone el derecho primario de los padres a dar educación y a elegir para sus hijos lo que estimen más procedente y beneficioso, situándose el Estado en lugar preponderante, cuando únicamente le corresponde el de subsidiario y facilitador del ejercicio del derecho primario de los padres, únicos educadores de sus hijos.

Alianza Popular

edicions

disseny gràfic

fotocomposició

publicitat impresa

**TALLER GRÀFIC
RAMON**

balmes, 39 tel. 25 44 32 palma de mallorca

ALGUNS COMENTARIS A LA LLEI ORGÀNICA DEL DRET A L'EDUCACIÓ, L.O.D.E.

Per començar podem afirmar que aquesta és una llei que ha aixecat una forta polèmica, enfrontant el PSOE a diverses forces polítiques tant d'implantació estatal com nacionalistes, d'un i d'altre signe.

Ara bé, les divergències i disconformitats amb la Llei Orgànica del Dret a l'Educació no poden tenir el mateix significat en totes les tendències polítiques, ja que la seva concepció de l'educació és en termes generals oposada en cada una d'elles.

És també normal que es produeixin aquestes friccions perquè el tema de l'educació és bàsic per diferenciar els plantejaments polítics que es fan a la concepció de la societat i al sistema educatiu en general; d'aquests plantejaments que es fan al sistema educatiu dependrà en gran part la seva visió de canvi de la societat en perspectiva de futur.

És evident que aquesta Llei Orgànica vol esser UN PAS endavant i superador de l'Estatut de Centres Docents; tant és així que la Disposició Derogatòria 1.ª diu: «Queda derogada la Ley Orgánica 5/1980, de 19 de Junio, por la que se regula el Estatuto de Centros Escolares».

És una llei que vol canalitzar la participació democràtica fins a uns nivells que insinuen la cogestió educativa, però res d'autogestió, com de vegades s'ha dit. Ja s'encarregarà el «Consejo Escolar del Estado» de limitar i canalitzar la participació a la gestió del sistema educatiu (escolar) en general de manera unidireccional, a més d'esser només un òrgan consultiu.

Perquè també els plantejaments sociopolítics que ens fa de relació amb les autonomies són uniformitzadors, és absolutament coherent que el PSOE pensi en un sistema escolar unificat, perquè vol construir un estat, si bé «descentralitzat», amb una forta «centralització» per controlar els seus mecanismes de desenvolupament, i, en conseqüència, es preocupa per mantenir l'estructura centralista i uniforme del sistema escolar.

Oferir un cert protagonisme als Ajuntaments no resulta contradictori amb els seus plantejaments i propòsits, ja que són part de l'estructura estatal que creen els liberals per construir el seu estat centralista; en tot cas, això pot justificar una certa descentralització per tal de fer més fàcil el seu control, formant part de la màquina administrativa que ofereix l'Estat.

Els centres no deixaran de viure agobiats pel determinisme de la màquina estatal: pot esser aquesta llei una Llopa de l'Educació, que als nacionalistes no ens agrada.

És una llei que intenta desenvolupar l'article 27 de la constitució referent a la llibertat del dret a l'educació, segons la seva pròpia interpretació, però amb la preocupació de no incórrer en cap inconstitucionalitat, encara que també cal dir que amb una preocupació per millorar la qualitat de l'ensenyança.

PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA

VALORACIÓ DE LA LODE

Las 64 enmiendas presentadas por los diputados comunistas demuestran que para nuestro Partido la LODE merecía una reforma en profundidad. Dejando aparte cuestiones técnicas, nuestra valoración política se podría resumir en estos términos: El Gobierno socialista, con la LODE, ha consolidado la actual división de la red escolar, entre escuela pública y escuela privada, en detrimento de la primera. Por una parte garantiza la financiación pública a los centros privados concertados sin exigirles especiales contrapartidas y por otra, aplaza «sine die» la mejora y ampliación de la escuela pública, que como es obvio exigiría una dedicación presupuestaria bastante mayor.

En el artículo 20.2, el PSOE considera prioritario el derecho de los padres a elegir centro; para el Partido Comunista, **el derecho a la educación** garantizando a los padres que puedan elegir una escuela pública de calidad es el principio que debiera regir cualquier proyecto de Ley, por encima de otra consideración.

Manteniendo nuestro criterio recordamos la exposición de Luis Gómez Llorente, con la que coincidíamos: Los recursos son escasos, nos decía, y antes de sufragar con el dinero de todos los privilegios de unos pocos, debemos garantizar la gratuidad de la educación, la generalización de la etapa preescolar, el alargamiento del nivel obligatorio y gratuito hasta los 16 años, la atención especial a niños y niñas con problemas físicos y psíquicos, la compensación a través del sistema educativo de las desigualdades sociales, la educación permanente de los adultos. Pero el gobierno del PSOE, cediendo a las presiones tanto de la Iglesia como a las de asociaciones patronales de la escuela privada y a las fuerzas de la derecha, no sólo ha renunciado a las propuestas de su programa electoral sino que ha ido rebajando sus tímidos planteamientos y haciendo concesiones a la derecha.

Nuestras enmiendas se han centrado sobre todo en la crítica del tema de fondo de la LODE al considerar que ésta no toma partido de forma resuelta e inequívoca por la **mejora y extensión de la escuela pública**, pero también hemos demostrado nuestra preocupación ante el tratamiento educativo en relación a las Comunidades Autónomas, con competencias. En esta materia son también Estado y no puede obligárselas a limitar sus actividades a la lectura y aplicación del «PSOE» y de las disposiciones del MEC.

PARTIT COMUNISTA DE LES ILLES

Les Centrals Sindicals davant la LODE

FETE-UGT valora positivament el projecte de Llei sobre la LODE. Aquesta estimació s'evidencia de l'anàlisi dels següents aspectes de la Llei que tendran uns efectes positius per al Sistema Educatiu i per als treballadors de l'ensenyament:

1. L'establiment d'una programació general de l'ensenyança amb participació dels diferents sectors socials mitjançant el Consell Escolar de l'Estat i de la xarxa de Consells Escolars a altres nivells.
2. La democratització dels centres públics garantint la participació efectiva mitjançant un Consell de Centre amb àmplies competències.
3. Garanteix la llibertat de càtedra i el respecte a la llibertat de consciència i estableix la voluntarietat de la pràctica confessional.
4. En relació a l'estabilitat i manteniment de llocs de treball en els centres subvencionats (concertats) volem destacar el següent:
 - a) L'establiment del règim de concerts garanteix la financiació dels centres durant varis anys.
 - b) S'introdueixen limitacions a la capacitat de contractació i acomiadament de personal per part de l'empresari. El Consell Escolar de Centre té en aquest camp nombroses competències.
 - c) Així mateix el Consell Escolar de Centre es converteix en un vertader òrgan de participació dels treballadors i demés membres de la Comunitat Escolar en el control i gestió del centre.
5. Estableix el pagament directe al professorat dels centres concertats.

Això no obstant, FETE-UGT considera necessària la introducció de les següents esmenes dirigides a perfeccionar el contingut de la Llei:

- 1.ª Excloure tota possibilitat de contractació temporal, excepte en el cas de substitucions del personal fix.
- 2.ª Establir l'obligatorietat de readmissió sempre que la Magistratura de Treball declari la improcedència d'un acomiadament.
- 3.ª Establir les mesures que garanteixin els llocs de treball en el cas de rescissió de concert (tal i com ho fa la Llei en relació a l'alumnat).
- 4.ª Reconeixement de l'equiparació laboral i salarial amb l'ensenyament públic.
- 5.ª Possibilitar la participació dels representants legals dels treballadors en el Consell Escolar i en la Comissió de Contractació.
- 6.ª Obligadorietat de publicació de les vacants que es produeixin en els centres concertats en les respectives Direccions Provincials o Direccions Generals d'Ensenyament (autonòmiques).

Igualment FETE-UGT considera que en el posterior desenrotllament d'aquesta Llei s'hauran de regular els següents aspectes:

- a) Possibilitar la integració dels centres que ho desitgin en la xarxa pública.
- b) Manteniment dels llocs de treball quan es produeixin tancaments de centres sostenguts amb diners públics.
- c) Formes de pagament al personal no docent.

Com a conseqüència d'aquesta anàlisi i valoració FETE-UGT defensarà l'actual projecte de Llei (L.O.D.E.) front a tots aquells que pretenen mantenir els seus privilegis dins l'ensenyança. Així mateix farà el possible per a introduir les esmenes que defensa a l'actual debat del projecte i en la posterior regulació normativa.

FETE-UGT DE LES ILLES

La L.O.D.E. supone, a nuestro criterio, un avance positivo con respecto a la anterior legislación, contenida en el Estatuto de Centros Docentes, Estatuto aprobado por el Gobierno de U.C.D.

Hacemos una valoración positiva porque este proyecto de ley intenta regular, por primera vez, el marco en que ha de desarrollarse el derecho ineludible de todo ciudadano a recibir una educación con carácter gratuito, tal como se contempla en la Constitución Española.

Desde nuestra postura, como sindicato, de conseguir en nuestro país la implantación de la Escuela Pública, valoramos negativamente algunos aspectos de este proyecto, ya que no suponen un avance en esta línea.

Del mismo modo tampoco se contempla en la ley la incorporación al nivel de enseñanza obligatoria, y por tanto, gratuita, de los niveles conocidos como «Preescolar» y «Guarderías», ni alcanza este derecho a la educación de los jóvenes hasta los 16 años.

Por otra parte, aunque, hoy por hoy, vemos la necesidad de la existencia de centros privados subvencionados, por la falta de cobertura suficiente en el sector público, en la mencionada ley no se da prioridad a los Centros Públicos en cuanto a la dotación de medios suficientes que garanticen una enseñanza de calidad y, como no existe una política clara de construcción de nuevos centros escolares que palien las deficiencias existentes en el sector, vemos muy lejano el momento en que se haga innecesario dotar con grandes partidas presupuestarias a los Centros privados. En el mismo sentido también hacemos notar que, en el mencionado proyecto de ley, tampoco se regula el pase al sector público de aquellos centros concertados que lo soliciten.

Bajo nuestra perspectiva de gestión democrática en todos los centros docentes, por parte de todos los sectores implicados en la comunidad escolar, denun-

ciamos las maniobras de la Patronal de la enseñanza privada, Confederación de padres católicos y Conferencia Episcopal, para impedir que esta gestión democrática se lleve a término, así como también la actuación del Gobierno que, de hecho, se ha dejado influir por estas presiones, que le han llevado a modificar ciertos aspectos positivos contemplados en el anterior anteproyecto, tales como:

—La falta de poder de decisión, en ciertos temas, por parte de los representantes del alumnado, en el Consejo de Dirección.

—La contradicción que de hecho se va a producir entre «libertad de cátedra y conciencia» y el «ideario» o carácter propio del Centro.

—La no concreción en el reparto del dinero reci-

bido por parte de los centros privados.

—No se contempla la equiparación de condiciones de trabajo y salariales de profesores y personal no docente de los centros concertados con los públicos.

—Nos parecen excesivas las competencias del titular del centro, así como su número de representantes en el Consejo de Centro.

Como conclusión diremos la gran importancia que tiene el desarrollo posterior de esta ley una vez aprobada por el Parlamento y, por tanto nuestra demanda al Gobierno para que dé amplia participación a las organizaciones sindicales en el desarrollo de esta Ley.

COMISIONES OBRERAS (ISLAS)

La L.O.D.E. i els estudiants

La comprensiblement tímida «Llei Orgànica del Dret a l'Educació» ja té un peu dins el Tribunal Constitucional. Seria una veritable llàstima que fos declarada inconstitucional. Hi perdriem estudiants, professors, pares i tota la societat en general. Pot ésser inconstitucional el dret a aprendre en llibertat? Jo esper que no.

Si la L.O.D.E. surt endavant hi guanyam tots. La CECE diu que és una llei que es ven molt bé, però que si ells s'hi oposen, és perquè va contra l'ideari dels centres, entre altres moltes coses. Com pot anar contra l'ideari d'una comunitat escolar una llei que dóna la possibilitat d'una participació efectiva en la gestió i control del centre a aquesta mateixa comunitat?

Ens resultaria molt enferragós fer una anàlisi detallada de tota la llei. Malgrat tot, hi ha un punt que per innovador convendria tocar: els articles sisè i setè. El 6.è parla del dret bàsic dels alumnes i el 7.è ens dóna la possibilitat d'associar-nos.

Aquestes associacions tenen una tasca molt important i delicada al mateix temps. Partiran de zero. Es cometran molts d'errors que ens haurien de conduir cap a un sindicat unitari i progressista. Això és molt difícil. Podem topar-nos amb barreres que aniran des de la incomprensió fins a la ignorància, però amb un poc d'ajuda per part de tots els que creuen que la gestió l'ha de fer la comunitat escolar, sortirem endavant. Necessitam assessorament tècnic i protecció econòmica (amb unes subvencions suficients i que arribin d'hora).

Que pot fer un sindicat d'estudiants?

—Crear distintes cooperatives per als estudiants (llibres, treball, vivenda...).

—Solucionar els problemes creats pels desplaçaments d'estudiants amb residència fora del lloc d'ubicació del centre d'ensenyament.

—Coordinar les activitats culturals i esportives, així com potenciar-les.

—Control al professorat.

—Intervenir en els conflictes acadèmics entre professors i alumnes.

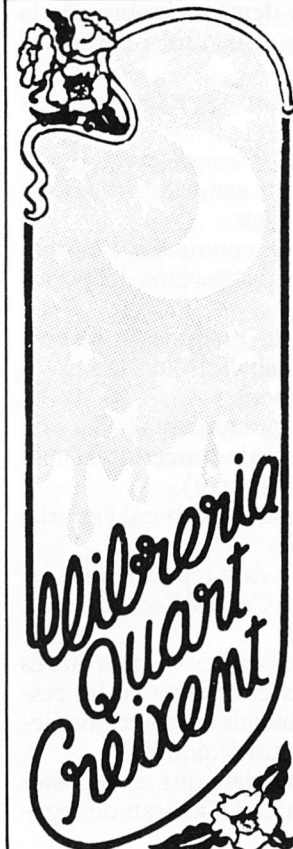
—Aconseguir una participació efectiva dels alumnes en totes les tasques del centre escolar.

—Encaminar l'ensenyament cap a quotes de més alt nivell acadèmic, amb el replantejament de les pràctiques i altres activitats destinades a aconseguir aquest fi.

—Creació d'una assessoria jurídica al servei dels estudiants.

—Centres de Planificació Familiar i Toxicomanies.

—Representar els interessos estudiantils a nivell nacional.

llibres
en català

—

CARRER RUBÍ, 5
TEL. 21 38 21
PALMA

—Participació en la política de beques a través del Ministeri corresponent.

Hi ha moltes coses més que surtiran de la unitat dels estudiants. Tots junts durement LA L.O.D.E. CAP A MÉS. Som el 99 % de persones dins la comunitat i només tenim 4 representants en el Consell Escolar. Pitjor ho tenen els dels centres concertats que només n'hi tenen 2. Aquesta podrà ser la primera reivindicació dels estudiants. I la farem. La farem, quan la societat espanyola hagi guanyat la batalla a les persones que, amb una malentesa llibertat d'ensenyament, ens volen deixar aturats en els temps dels Reis que de Catòlics no en tenien res.

Antoni Roig

VALORACION DE LA F.AA.PP.AA. DE BALEARES SOBRE LA LEY ORGANICA DEL DERECHO A LA EDUCACION (L. O. D. E.)

Habiendo examinado el proyecto de la Ley Orgánica del Derecho a la Educación (L.O.D.E.), y poniendo toda nuestra atención en el papel que el texto otorga a las AA.PP.AA. y al sistema educativo, siendo ambas cosas las que más nos preocupan, es por lo que deseamos informar a todos los padres de nuestra valoración.

Vemos de positivo que la L.O.D.E. pretende un tipo de escuela más participativa y democrática y un profundo avance en la modernización del sistema educativo.

Entendemos que es fundamental el pleno desarrollo de los derechos educativos contenidos en la Constitución y en especial la efectividad del derecho de todos a la educación desde su nacimiento, asegurando su carácter gratuito, mayores niveles de calidad y mecanismos que tiendan a igualar las oportunidades de todos los individuos en la sociedad, así como el reconocimiento de las libertades de conciencia, de cátedra y la participación de toda la comunidad escolar en la gestión de los centros.

Defendemos la libertad de cátedra, dentro del marco de la Constitución, porque creemos que es positiva para la formación de nuestros hijos, siempre y cuando se tenga presente que la libertad está sometida a los fines educativos, sin abusos que deriven en adoctrinamientos ni formas de enseñanza inadecuadas.

Concebimos la escuela como un lugar de convivencia al servicio de toda la sociedad, rechazamos cualquier intento de convertirla en centro del mantenimiento de privilegios económicos o imposiciones ideológicas.

Por lo que apoyamos la participación de todos los sectores que componen la Comunidad Escolar, actuación que prevé la L.O.D.E., interviniendo eficazmente en el Consejo Escolar de Centro, tanto en los Centros Públicos como en los Concertados y estableciendo un Órgano de gobierno en sus respectivos Reglamentos de Régimen Interior de los Centros Privados, que facilite dicha participación. Aunque en la mencionada Ley se

amplían las funciones del Consejo Escolar de Centro, no se especifica la cantidad total de componentes en el apartado de los Centros Públicos. Esperamos que sea regulado en función de las aulas existentes en cada Centro. Defendemos la postura de que la aportación de los padres debe ser totalmente paritaria al número de profesores.

Sobre el punto de la participación de los padres es en el que deseamos hacer hincapié. La colaboración que muchos de ellos aportan para la buena marcha del centro y la preocupación que viven para que sus hijos reciban una educación conforme a sus ideas.

Aunque la L.O.D.E. reconoce plenamente las funciones que las Asociaciones de Padres desarrollan dentro de los Centros Docentes, hallamos una laguna en los derechos que por Ley deberían serles otorgados.

Si actualmente existe la participación de los padres, es gracias a la labor que han esgrimido estas entidades, velando por las necesidades didácticas y pedagógicas existentes en la mayoría de los centros, potenciando el asociacionismo de los padres, divulgando por medio de conferencias, charlas, etc. cuestiones de interés social, tanto a padres como a alumnos, aportando conocimientos de convivencia moral y cívica.

Por lo que es de desear, que en las normativas que forzosamente deben derivarse de la mencionada Ley, se vean reflejados ampliamente los derechos que las Asociaciones de Padres se merecen por su dedicación.

Ampliando esta valoración a la participación de los alumnos, debemos constatar que nos parece altamente positiva su presencia en los Órganos de gestión de sus escuelas, enseñándoles a vivir en democracia, potenciando hábitos de cooperación y fomentando el asociacionismo de los alumnos en general.

Por todo ello y en la medida de que el Proyecto de Ley Orgánica del Derecho a la Educación (L.O.D.E.) supone un progreso en el camino para la realización de nuestros principios, hacemos pública nuestra valoración con el único interés de informar a todos los padres y demás personas implicadas en la educación de nuestras escuelas.

Marina Valdeperes Gil

Presidenta de F.AA.PP.AA. de Baleares

És la LODE una llei per a canviar l'escola?

Abans d'entrar en una anàlisi més detallista del projecte de llei orgànica reguladora del dret a l'educació (l'anomenada LODE), caldria fer una breu reflexió sobre la situació de l'ensenyament a partir de l'inici de la transició democràtica, ja que seria un greu error valorar aquest projecte de llei en abstracte, per si mateix, sense tenir en compte l'estat actual del sistema educatiu i la poca incidència de la democràcia restaurada dins de l'escola. En altres ocasions, en efecte, hem analitzat com tot el procés polític i l'aprovació de la Constitució han suposat importants canvis qualitatius en molts aspectes de la vida del nostre país; en el camp de l'educació, però, no hi ha hagut cap mena de reforma de fons des de 1975, han estat vuit anys d'espera cada vegada més desesperançada.

Com a fites dignes de ser esmentades, hom ha de recordar els Pactes de la Moncloa, l'any 1977, el compliment dels quals, pel que fa a l'educació, significà la construcció d'un milió de llocs escolars, xifra enormement important i que eixugà alguns dels dèficits estructurals del nostre sistema, però sense cap repercussió en matèria de qualitat de l'ensenyament. Un segon moment destacable és l'aprovació de la Constitució, l'any 1978, ara bé, les referències a l'educació deixen en l'ambigüitat, sense tancar, punts importants de la configuració d'un sistema educatiu en un país democràtic. Malgrat l'ambigüitat, la valoració dels articles sobre l'educació és positiva, perquè la Constitució era fruit de l'acord entre forces polítiques amb interessos molt contradictoris i, necessàriament, calia deixar qüestions obertes i que el desenvolupament constitucional marqués les pautes en funció de la correlació de forces que en cada moment hi hagués al Parlament.

Així, el desenvolupament de la Constitució fet per la UCD amb l'Estatut de Centres Escolars (ECE) fou una lectura regressiva i, per tant, una legislació reaccionària sobre alguns aspectes de l'educació. No valia estranyar-se, i sí, en canvi, denunciar els elements més negatius —com férem en una important campanya d'opinió pública— basats en la consolidació de l'ensenyament privat i en el manteniment dels principis educatius de la llei d'educació franquista de 1970. Tan mateix, la UCD només aprovà l'estructura jurídica dels centres escolars i no tingué prou força —dividida com ja estava en diverses famílies— per fer passar el finançament de l'escola privada. Amb l'ECE, tercer moment digne de menció, hom comprovà que era el desenvolupament constitucional en mans d'una majoria de dretes UCD, AP, CiU i PNB).

Per últim, i a partir de l'any 1979, els ajuntaments democràtics han donat una forta empenta a la resolució dels problemes d'escolarització i, també a molts municipis de Catalunya, han maldat per millorar la qualitat de l'ensenyament, tot i que no els competia i que els seus migrats recursos no els permetien grans accions.

En definitiva, doncs, cap d'aquests quatre moments ha aportat el canvi qualitatiu a l'educació; no han existit ni reformes jurídiques de fons, ni modificacions de l'estructura del sistema. Si fa vuit anys el balanç de l'educació era negatiu, i tothom hi coincidí, avui seguim al mateix lloc, és a dir pitjor, perquè hem desaprofitat uns anys preciosos i perquè s'han frustrat les esperances, els afanys i la voluntat de contribuir a les reformes de fons de la immensa majoria dels sectors socials que lluitaven i lluiten per una escola pública de qualitat.

És en aquesta situació quan, l'any 1982, els socialistes guanyen les eleccions, i amb una votació àmpliament majoritària. La seva proposta electoral, en matèria educativa, assenyalava una sèrie de punts en els quals hi teníem una coincidència gairebé total. I no era per casualitat: socialistes i comunistes havíem mantingut les mateixes postures, al Parlament, enfront de la dreta, i les nostres postures procedien del moviment unitari d'ensenyament i de les diverses alternatives democràtiques a l'educació elaborades al llarg dels anys 70.

Els socialistes, doncs, guanyen les eleccions amb una proposta de canvi on hi ocupa un lloc important el canvi en el sistema educatiu. Què volia dir per el sistema educatiu espanyol una proposta de canvi? O bé, què hauria de voler dir una proposta de canvi? Dos són els elements cabdals, la democratització del sistema escolar i la seva modernització. És a dir, un sistema escolar bàsicament públic, de qualitat, gratuït i garantit per a tothom. El camí a seguir, doncs, era estendre, potenciar i millorar l'escola pública, única garantia de democràcia, entesa com el dret constitucional de tots a l'educació i, a més, modernitzar el sistema per tal d'assolir els nivells de qualitat exigibles. I aquesta prioritat no nega el dret a l'opció privada, reconegut a la Constitució i acceptat per nosaltres, opció privada que entenem com a subsidiària de la pública i no a l'inrevés, com pretén la dreta d'aquest país.

Si l'objectiu era democratitzar i modernitzar el sistema educatiu, fer un sistema públic, gratuït, de qualitat i garantit per a tothom, hem de veure en funció d'aquests dos objectius, i en funció que l'educació no havia viscut cap proposta ni realitat de canvi, què significa la LODE per tal de resoldre aquests dos grans reptes que tenia, i que té, l'escola.

Per dir-ho amb claredat i breument, la LODE legitima l'herència del sistema educatiu rebut i no planteja en cap moment l'autèntica reforma democràtica de l'ensenyament. Què volen dir aquestes dues afirmacions? Que el govern socialista, davant l'actual situació de la xarxa escolar, dividida en pública i privada, ha triat per a consolidar aquesta divisió, per a garantir el finançament públic dels centres privats sense exigir-los especials contrapartides i per ajornar «sine die» el

millorament de l'escola pública, cosa que exigiria, òbviament, un important esforç pressupostari.

En llegir la LODE, hom veu que la gran preocupació, els articles més elaborats, apunten en una direcció: racionalitzar el sector privat, i no és cap mala idea que, per llei, es racionalitzi el funcionament de l'escola privada, i s'eviti cara al futur l'escàndol de les subvencions, tantes vegades denunciat pels comunistes. Si pensem que des de l'any 1973 s'han lliurat més de 500.000 milions de pessetes a la privada, que l'any 1984 el pressupost previst és de 110.000 milions de pessetes i que fins ara no ha existit cap control fiable de l'ús d'aquests diners públics, la racionalització i el control del sector privat finançat públicament és una exigència inajornable. Ara bé, al costat d'això, en la LODE no hi ha cap proposta per garantir l'escola pública gratuïta i de qualitat (fins quan l'esquerra consentirà que l'únic dret d'opció de què es parla sigui el d'optar per la privada!). Enfront de la falsa polèmica entre la dreta i els socialistes pel que fa al dret d'optar dels pares i el dret de tots a l'educació, els comunistes reivindicuem el dret dels pares a disposar d'una bona escola pública i el dels pares a triar-la.

Aquest dret, però, amb l'actual projecte de llei no queda garantit de cap manera, perquè estem, i sembla que va per llarg, en un país amb reduïdes possibilitats econòmiques on els pressupostos d'educació queden molt per darrera de les necessitats, fins al punt que la LODE no modifica l'etapa obligatòria i gratuïta, 6-14 anys, no inclou les escoles bressol en el sistema educatiu, ni els serveis d'orientació i psicopedagògics, ni l'educació especial, ni l'educació d'adults, com a mecanismes imprescindibles en un sistema públic democràtic i modern. I si els pressupostos són insuficients per a cobrir totes aquestes exigències, com qualificar un projecte de llei socialista que, lluny d'iniciar el camí de la solució i de plantejar propostes adequades, silencia tots aquells problemes i proposa distribuir els escassos recursos entre l'actual escola pública i totes les escoles privades que es vulguin acollir al sistema de concertació? Les condicions per els concerts, d'altra banda, són molt favorables i garanteixen la continuïtat de l'empresa privada d'una forma més contundent que no pas amb les propostes de la UCD. De fet les objeccions i propostes tenen un caire estrictament ideològic, protagonitzades per l'Església i els sectors més reaccionaris.

Aquest és, doncs, el gran i greu problema de fons de la LODE: un projecte destinat a legitimar la doble xarxa escolar, a un repartiment dels escassos recursos més beneficiós per a l'escola privada que per a la millora i l'ampliació de la xarxa pública. La LODE no aconseguirà els dos objectius que una transformació de l'escola havia de prioritzar, la democratització i la modernització del sistema.

A més, per no caure en processos d'intencions, l'anàlisi dels pressupostos de 1984 fets pel govern del PSOE, sense el peu forçat de l'any 1983, confirma aquesta previsió. L'única partida que creix significativament és la de les subvencions, mentre els diners per a inversions, és a dir construccions, i per a millora del

funcionament dels centres públics continuen estancats. Alhora mesures com la creació d'equips per tractar de les zones més marginals, el suport als moviments de renovació, l'indici experimental i parcial de la reforma d'ensenyament mitjà, són pedaços que no resolen cap dels temes de fons assenyalats.

La LODE té, tanmateix, aspectes positius que no seria just oblidar: en primer lloc que deroga l'Estatut de Centres Escolars i totes les seves nefastes conseqüències; segonament que inicia un desenvolupament de la Constitució coherent amb els principis educatius en ella proclamats i deroga, també, parts importants de la Llei General d'Educació de 1970; en tercer lloc que distingeix, com havíem proposat nosaltres, entre centres privats i centres concertats; per últim, diverses qüestions pel que fa a la vida democràtica dels centres, com l'elecció de director, el reconeixement de les APAs, etc., i la creació d'un organisme democràtic de programació en el marc de l'Estat.

Caldria analitzar una darrera qüestió, abans d'exposar la nostra actitud davant la LODE. Es tracta del caràcter «loapitzador» del projecte. El PSOE, en efecte, i en això els comunistes sempre ens hem diferenciat, han redactat els articles de la llei amb la més absoluta ignorància, per no dir-ne menyspreu, de les competències estatutàries de les CCAA en matèria educativa. La redacció de la LODE és anterior a la sentència del Tribunal Constitucional sobre la LOAPA i, per tant, cal esperar que tant les nostres esmenes i les dels grups nacionalistes, com la mateixa sentència, faran modificar els articles més anticonstitucionals. L'article 16 de l'Estatut de Catalunya és prou clar i concret: La Generalitat té competència plena en el camp de l'educació, i les lleis orgàniques de l'estat han de limitar els seus preceptes als drets i llibertats fonamentals. No poden ser reglaments i normes quotidianes, ja que aquestes pertanyen a la capacitat legislativa de les CCAA amb competències, i Catalunya n'és una. Si la LODE fos aprovada amb la seva redacció actual, el Parlament es quedaria sense feina i el Conseller d'Educació només hauria de traduir els decrets i ordres ministerials del BOE.

El PSUC, mitjançant els quatre diputats comunistes i en col·laboració amb els assessors dels parlamentaris, ha presentat seixanta-quatre esmenes parcials, després de descartar una esmena a la totalitat de devolució, ja que aquesta podia ser confosa amb les postures reaccionàries de la dreta perquè els nostres plantejaments pretenen que la LODE no es quedi, com ara, a mig camí, sinó que arribi fins al fons del problema.

Els quatre eixos de les nostres esmenes són:

- 1) Potenciació de l'escola pública i, coherentment, mesures de finançament. Dins d'aquest tema, entrariem propostes com: ampliar l'etapa obligatòria de 4 a 16 anys, considerar etapa educativa els 0-6 anys, creació de gabinets psicopedagògics, incorporar l'educació especial, etc. És a dir, anar cap a l'ampliació i millora qualitativa de l'escola pública.
- 2) Clarificar les competències de l'Estat i de les CCAA. En aquest sentit apunta una trentena d'es-

menes, en les quals, normalment, substituïm la referència exclusiva a l'Estat per una fórmula mixta en la qual entren les CCAA.

- 3) Homogeneïtzar el funcionament dels centres concertats amb els centres públics. Entenem que el finançament amb diners públics ha d'anar acompanyat de l'exigència d'assimilar els dos tipus de centre pel que fa al seu funcionament i, en aquesta línia, les nostres esmenes proposen fórmules d'equiparació. Alhora eliminen expressions poc precises (art. 63) en el cas que calgui adoptar mesures contra un centre concertat que incompleixi els acords i faci mal ús dels diners públics.

Dins d'aquest apartat, a l'art. 50.2 s'ha produït una modificació entre l'avantprojecte i el projecte de llei; a primera vista sembla intranscendent, «y las de otros gastos del mismo», text del projecte, «y las de gastos de funcionamiento del mismo», text de l'avantprojecte, en parlar de l'assignació pública que ha de cobrir les despeses de personal i les despeses de funcionament o altres despeses. Darrera aquesta modificació el que s'amaga és la possibilitat o no d'amortitzar amb diners de tots la inversió privada i lucrativa d'un propietari. Si la subvenció queda limitada al funcionament no és possible l'amortització, si en canvi, pot cobrir altres despeses, hi entra l'amortització. No és casual que en el procés de gestació de la Llei, la Conferència Episcopal «conversés» amb el MEC, així com també altres organitzacions socials, empresaris, pares, etc., la majoria de dretes, i que fruit d'aquestes negociacions, el Ministeri hagi modificat de forma tan substancial el seu propi projecte.

Un últim aspecte, dins d'aquest apartat, és la formulació d'un mecanisme que permeti als centres privats integrar-se dins la xarxa pública. No s'acaba d'entendre que els socialistes, impulsors a Catalunya, juntament amb el PSUC, del projecte de llei del CEPEPC, avui ja aprovat pel Parlament, s'hagin oblidat d'incloure aquest punt a la LODE. Confiam que només sigui un oblit i que acceptin la nostra esmena.

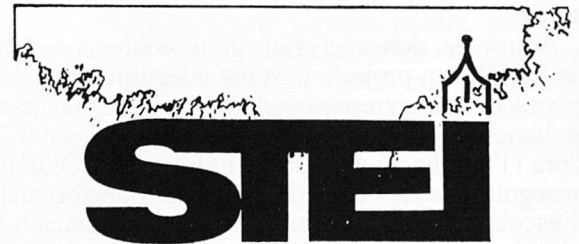
- 4) Òrgans de govern i sistemes de participació mitjançant les diverses instàncies previstes a la Llei. Tot i que hi ha una coincidència de fons, proposem fixar la duració dels càrrecs elegits; garantir l'elecció directa, per part dels electors, dels seus elegibles; potenciar el paper de l'Associació de Pares dins del centre; ampliar la representació en el Consell de l'Estat, etc.

Ens trobem, doncs, davant una llei important, amb aspectes positius, però clarament insuficient i, fins i tot, decebedora. Cal que una veu d'esquerra, diferent, coherent i conseqüent, indiqui amb claredat els seus desacords i proposi les vies reals i autèntiques de democratització de l'escola. Cal trencar la falsa polèmica entre l'Església i la dreta, d'una banda, i el PSOE de l'altra, i donar a conèixer l'alternativa des de l'esquerra a les claudica-

cions socialistes. Els debats en els claustres, els col·loquis i taules rodones, les trobades amb els pares, articles de premsa, etc., han de ser els canals preferents per a la difusió, serena i enèrgica alhora, de la nostra postura que pretén obtenir, amb la força de la raó, el canvi de fons en el nostre degradat sistema educatiu.

Eulàlia Vintro

Treballador de l'ensenyança VET AQUÍ el nostre SINDICAT

SINDICAT DE TREBALLADORS DE L'ENSENYANÇA DE LES ILLES

LA LODE ¿UNA OCASIÓN PERDIDA?

De entre los diferentes aspectos conflictivos que aporta la LODE, intentaré hacer una reflexión sobre unos de vital importancia y que afectan de lleno a los trabajadores de los futuros centros concertados.

¿Qué situación tendrá el trabajador, una vez que empiecen a funcionar los conciertos? Difícil de explicar, pues si bien es cierto que la LODE satisface una antigua reivindicación de los sindicatos (conseguir el pago directo de la Administración), nos encontramos con una situación absolutamente paradójica, este pago directo al profesorado provoca una situación de proteccionismo por parte de la Administración que como tal genera unos aspectos positivos y negativos. Entre los aspectos positivos cabe destacar que así, se evitan los fraudes, retención de dinero (es curioso, pero los trabajadores de la Enseñanza privada siempre están cobrando atrasos), contratación fraudulenta (contratos por 9 meses), ya que deberán presentar nóminas, etc.

Entre los negativos destacaría: La Administración paga al profesorado, pero no negocia con nosotros, sino que nos echa a negociar con una patronal de la que dependemos laboralmente pero no económicamente. Nuestros salarios se aumentarán según lo que se establezca en los Presupuestos Generales del Estado, según esto a los funcionarios les queda la posibilidad de negociar con su patrón, pero no con nosotros.

Como consecuencia de todo lo dicho se niega la libertad sindical y el ejercicio del derecho a la negociación colectiva, todo ello reconocido en la Constitución, Estatuto de los Trabajadores, se convierte en papel mojado, con lo que a los trabajadores de los futuros centros concertados se les niega el ejercicio de esos derechos, y por el contrario sí se les homologa con los funcionarios, en otro aspecto negativo, no tener derecho a negociar la cuestión que conlleva una mejora económica, bien sea dinero, reducción de jornada, vacaciones, etc.

Qué papel, pues, tendrán los sindicatos si no existe clara y explícitamente para estos trabajadores, la negociación colectiva? Sólo la lucha, la presión, es lo que parece preconizar la Administración.

No aparece por ninguna parte la equiparación del profesorado estatal y privado (aunque sí en los aspectos negativos que tienen los funcionarios) con lo que se pierde la gran oportunidad de aplicar el principio tan justo de: «a igual trabajo, igual salario», y mucho más cuando es el mismo quien paga.

Del personal no docente, qué decir? Nada! ya que ni siquiera se le nombra en la ley. ¿Qué pasará? esto sí que es una incógnita.

En el caso de que haya incumplimiento por parte de la titularidad y eso lleve a la rescisión del concierto, sólo se garantiza el derecho de los alumnos, ¿pero, qué pasará con el profesorado, y, además, ¿por qué sólo se contemplan otras soluciones distintas?

En fin, que si bien es cierto que la ley tiene aspectos positivos, no dejo de ver unas graves lagunas, que cada vez se han hecho más grandes debido a que un

gobierno de carácter progresista, se ha dejado influenciar demasiado por las voces reaccionarias de siempre, que han conseguido cambios sustanciales entre el anteproyecto y el proyecto y por el contrario son pocas las satisfacciones que ha dado a los que tenían la esperanza de hacer un tipo de escuela nueva y progresista, superando todos los antagonismos actuales.

Pedro Polo

ENSENYANÇA PÚBLICA ENSENYANÇA PRIVADA

Estam assistint a un debat que se promet difícil i del qual n'hem de participar tant com professionals quant per la nostra condició de ciutadans preocupats pels problemes que ens envolten.

El títol en si suscita una dicotomia, un vell enfrontament, del que n'hauríem de fugir. La dialèctica escola pública - escola privada ja està massa gastada. Parlem millor doncs, d'una escola regida per la pròpia comunitat i que ens ajuda a superar les antinomies que la dreta pretén mantenir.

L'educació s'ha d'arrelar damunt el model social i sobretot damunt el model de canvi social que se pretengui.

El plantejament dicotòmic és maniqueu en quant s'hi mescla per enmig la llibertat. Hi ha més o manco llibertat amb els dos models d'escola? Aparentment sí, però només aparentment. La trampa és massa evident i a hores d'ara ja l'hem de desmontar de començament.

Està clar que per als sectors més conservadors de la nostra societat la llibertat d'ensenyança queda identificada amb els principis capitalistes: propietat privada, lliure competència, lliure empresa, lliure mercat. Però no parlem de llibertat particular, parlem-ne en general i veurem com el raonament se'ls torna en contra.

Encara podem llegir la tesi peregrina —vegeu algunes mostres a un diari conservador de Ciutat— de la subsidiaritat de l'Estat en matèria educativa. O sia, l'Estat crearà escola allà on la iniciativa privada no hi arriba. Per sort aquesta follia va desapareixent.

La Constitució reconeix el dret a l'educació, i essent aquesta en el nivell bàsic, obligatòria i gratuïta, és a dir un servei públic, com pot ésser l'Estat Subsidiari.

L'article 27.2 parla de garantir el dret dels pares a que els seus fills rebin una formació religiosa i moral d'acord amb les seves pròpies conviccions. Ara bé, aquest dret mai se pot convertir en obligació absoluta, perquè, aleshores, a un poble qualsevol, quantes escoles no s'haurien de crear per a garantir aquest dret? I, encara més, quina economia permetria aquest dispendi?

L'article 27.6 reconeix la llibertat de creació de centres docents a les persones físiques i jurídiques i això és sinònim de llibertat d'ensenyança (art. 27.1), però sempre dins el pluralisme que recolleix també la Constitució. Generalment a la titularitat privada se l'hi

omple la boca xerrant de la llibertat d'ensenyança, però serren barres quan se'ls toca la qüestió del pluralisme. Accepten el pluralisme de Centres però no el pluralisme en el Centre.

En virtut d'un Ideari tothom ha de combregar amb les seves conviccions religioses oblidant l'article 16.2: «ningú no podrà ésser obligat a declarar sobre la seva ideologia, religió o creences». I és ben cert que tot pare que vulgui dur el seu fill a un centre d'aquest tipus —sigui per qüestions de serveis: transport escolar, menjador, poliesportiu; per qüestions de proximitat geogràfica, o d'altres— es veu obligat a firmar la seva conformitat amb l'ideari a on se manifesten totes unes línies religioses que no té per què declarar.

D'altra banda, i tornant al pluralisme, com podem acceptar el raonament que fan els sectors més conservadors de defensar el pluralisme de centres i negar el pluralisme dins el centre? La trampa torna a ser clara. Tenc davant meu uns quants models d'ideari de diferents centres privats i confessionals; tots ells parlen d'homogeneïtat en la formació dels alumnes, però el seu liberalisme els permet consentir en l'heterogeneïtat en els Centres públics.

«No aceptamos el pluralismo ideológico o confesional dentro del Centro, pues equivaldría a someter al niño y al adolescente al influjo contradictorio de diversas opiniones y concepciones, que le inducirían en la mayoría de los casos al agnosticismo o indiferentismo práctico. No se puede permitir que el niño o el adolescente tenga una verdadera confrontación crítica, sin haber alcanzado previamente una firme identidad personal».

És a dir, que ens permeten als demés el que no és bo per a ells. Realment, el seu sentit de la caritat és molt equitatiu.

«El pluralismo de centros, perfectamente legítimo, que responde a las diversas ideologías, ayuda a los padres en la elección del tipo de formación que quieren para sus hijos (...) sin discriminaciones de tipo económico».

Completament d'acord. Però de veritat ho creuen? Per què, doncs, els 40 anys de silenci? O són més anys encara?

«Por esto se define este Centro como escuela católica, inspirada en los Evangelios (...)».

Perfecte, però qui pot defensar que els Evangelis són quelcom més que uns texts doctrinals i literaris, però no científics.

Si el que se pretén és un adoctrinament, val. També ho reconeix la Constitució; però, què té que veure l'adoctrinament, el fer proselitisme amb la formació tècnica i científica de l'alumne, amb la preparació de l'alumne per al seu desenvolupament dins la societat.

No cal oblidar tampoc el tema econòmic. Són per l'any 1984 108.000 milions de pessetes? Quin tipus de control s'ha duit fins ara de totes les despeses que ha fet l'Estat als Centres Privats? Com es controlarà a partir d'ara? La L.O.D.E. diu que el control el durà en endavant el Consell Escolar del Centre; i aquí és on els hi cou.

Podem veure clarament, sense furgar massa el passat, que la Titularitat Privada ha entès l'educació com un negoci. Veiem l'especulació amb els solars i com molts dels Col·legis Privats de religiosos s'han concentrat a una zona que no se caracteritza precisament per la sobrepoblació. Per quan aquests mateixos centres a Son Gotleu, Son Cladera, Amanecer, Polígono de Ca'n Valero, etc.?

Concretant més en el nivell que jo conec, el de Batxillerat, com podem justificar 24 Centres Privats, en front a 15 Instituts (més l'extensió de Formentera); abundant més, com explicar les xifres que surten a Ciutat 19 col·legis privats per 4 Instituts i busques (pel que fa a Son Rullan, en concert entre els Ministeris d'Educació i Defensa, i que és un centre restringit). Crec que totes aquestes dades són prou eloqüents.

El respecte que se té al catòlic en els Centres Públics, se té també amb el no catòlic en els Centres Privats, on s'exigeix dels pares que suscribeixin compromisos religiosos de molt dubtosa legalitat?

La L.O.É.C.E. sí era una llei a la mesura de la Privada. Perpetuava uns privilegis i per tant moltes discriminacions i desigualtats. La L.O.D.E. és una llei dolenta perquè predica la llibertat de càtedra, perquè pretén superar diferències, perquè aconsegueix la funció integradora que ha d'assumir l'escola dins una societat pluralista i desigual, perquè pretén democratitzar la gestió dels centres docents i per extensió democratitzar la societat.

Al cap i a la fi, perquè vol la L.O.D.E., i per extensió la majoria social, que la comunitat escolar tenguí competències en lo que fins avui ha estat exclusiu d'uns pocs. Gran heretgia!

Tomeu Cantarellas
Professor de B.U.P

La llibertat de càtedra

«Quan s'imposa una censura a les opinions que els professors puguin expressar, l'educació deixa de realitzar els seus fins i tendeix a produir, en comptes d'una nació d'homes, un ramat de fanàtics».

Bertrand Russell

Encara no fa tres anys, i en circumstàncies polítiques prou diferents, recordava en aquestes mateixes pàgines les paraules del mestre Bertrand Russell. El pretext era, com ara, la reflexió sobre una de les llibertats més marginades a la nostra legislació, al moment en que s'obria, també com ara, la possibilitat d'una adequació progressista i democràtica del nostre sistema educatiu, a través d'una nova llei-marc.

La llibertat de càtedra, recollida a l'article 20.1.c) de la nostra Constitució com un dels drets fonamentals, no trobà llavors el lloc merescut a la LOECE, la llei educativa bàsica que la dreta no volgué consensuar amb l'oposició d'esquerres.

Efectivament, la llibertat de càtedra —qualificada a la LOECE com a «llibertat d'ensenyança» dels professors— només apareix al seu article 15, justament per a posar-li els límits del respecte a la Constitució, a les lleis, al reglament de règim intern i, en el seu cas, «al ideari del centre». Serà convenient recordar que aquesta mateixa llei consagrà, entre altres, el dret exclusiu de la propietat del centre a establir un «ideari» —el qual ha de ser respectat per tots els membres de la comunitat educativa— i el dret a contractar el professorat sense cap mena de control. Tampoc la LOECE determina qui elabora el reglament de règim intern als centres privats, aspecte que sí es fixa per als públics.

Encara que en el moment d'escriure aquestes línies, només podem referir-nos a un esborrany de la LODE, la Llei Orgànica del Dret a l'Educació, proposada pels socialistes i en fase de discussió parlamentària, és evident en aquest la variació introduïda en l'ordre de prelación de les llibertats. La LODE, en efecte, anteposa la llibertat de càtedra dels professors —i la de consciència dels alumnes— al dret de la propietat a establir el «caràcter propi» del centre.

A l'article 3.er es garanteix la llibertat de càtedra amb, només, els límits del respecte «a la Constitució i a las leyes». A l'article 22, d'altra banda, s'estableix el dret dels titulars dels centres privats a fixar el «caràcter propi de los mismos» dins el marc «de los derechos

garantizados por esta ley a profesores, padres y alumnos». Això mateix es reafirma a l'article 53, a on es recull, endemés, el «respecto a la libertad de conciencia» i el caràcter voluntari de les pràctiques confessionals.

La LODE estableix també salvaguardes, inexistentes a la LOECE, quant a la contractació i acomiadament de professors. No obstant, i com pot constatar-se consultant els articles 61-62 de la Llei, el mecanisme de contractació i acomiadament de professors als centres concertats —privats— resulta bastant ambigu i complexe, i deixa, per tant, resquicis oberts a l'arbitrarietat.

Dins aquesta valoració esquemàtica de la LODE en lo referent a la Llibertat de Càtedra, crec necessari també referir-me a la preocupació que pot produir a quants defensam el model d'escola pluralista la menció que es fa a l'article 18 de la LODE de la «neutralidad ideológica» com a una de les limitacions en el desenvolupament de les activitats als centres públics. I no ja pel fet sospitos de que la Llei no posi aquesta mateixa limitació als centres privats, sinó perquè resulta sorprenent que avui, encara, i a una llei feta per socialistes, es pugui suggerir la «neutralitat ideològica», baldament fos com a possibilitat. L'escola no pot ser neutra davant una realitat no neutra, salvat que es vulguin trasmetre mecànicament les idees convenients als poderosos o als antidemòcrates; això, de tantes vegades dit, s'ha convertit en tòpic. Ben al contrari, solament l'escola pluralista, a on es realitzi una autèntica llibertat de càtedra i a on hi hagi una forta participació de la comunitat escolar pot allunyar el perill de l'estatisme i el dels centres concebuts com a reducte d'indoctrinació ideològica.

No obstant aquests i alguns altres detalls menors criticables en la LODE en lo referent a la llibertat de càtedra, consider que aquesta Llei representa un avanç molt important respecte a l'anterior situació. És, per tant, una llei positiva per als ensenyants i per a l'ensenyança.

No crec, però, que la Llei resolgui tots el problema de la llibertat de càtedra en la seva armonització amb altres llibertats, singularment amb la de l'empresari per a establir el «caràcter propi del centre». I això no per una hipotètica manca de voluntat del legislador, sinó per les pròpies característiques aberrants del nostre sistema educatiu, producte d'una dissortada història.

Apart la intransigència d'una gran part de la dreta, acostumada a tenir-ho tot durant massa temps, i incapaç d'assumir la transacció social, garantia de la democràcia, hi ha el fet fonamental de que el nostre sistema educatiu ha hagut d'assumir —inclús constitucionalment— la presència d'un «cos estrany» com ho és la «propietat» del centre. És un element del qual els interessos —econòmics, ideològics— han d'entrar necessàriament en colisió, en un o altre moment, amb els dels autèntics —i que haurien de ser únics— protagonistes de l'ensenyança: els alumnes, els pares i els professors.

És per això que pens que la LODE representa una porta oberta a l'avanç, però no l'avanç ell mateix, el qual haurem de conquerir cada dia al temps que generem una realitat a on sigui necessària una llei més progressista. Una llei a on es digui, per exemple, amb tota claredat, que la creació d'un centre d'ensenyança amb doblers privats no ha de tenir altra contrapartida que la satisfacció d'haver contribuït al progrés i al benestar social. Una llei a on es digui que la Llibertat de Càtedra, la llibertat de consciència i expressió relativa al nostre àmbit professional, no ha de tenir més límits que els imposats per la matèria que s'imparteix i el respecte al lliure criteri dels alumnes. Una llei d'educació que digui que el compromís amb la realitat de l'ensenyant, com a tal ensenyant, és una obligació i no, purament, una difícil possibilitat.

Albert Catalán
Profesor de B.U.P.

¿Llibertat d'ensenyança o les llibertats dins l'ensenyament?

Un ampli sector de la societat, davant el projecte de llei que deu regular el Dret a l'Educació (LODE), s'està demanant si a la fi haurem trobat un sistema que garanteixi les llibertats a l'escola. Això i tot, altres grups molt concrets estan defensant un únic aspecte de la llibertat d'ensenyança, recollit per descomptat a la Constitució (art. 27), el que permet que tota persona física o jurídica tingui la llibertat per a crear centres docents. Però és aquesta una lectura molt restringida de la nostra Constitució.

És evident el dret constitucional que té tothom —entitats i persones individuals— a contribuir a la creació de places escolars i inclús a fixar un ideari. Però a partir d'ací comencen els drets dels pares de família, professors, alumnes, personal no docent i administració (estatal, autonòmica i municipal). Ni la Constitució ni les sentències del Tribunal Constitucional diuen a cap banda que el dret a fundar centres escolars impliqui el dret a dirigir-los, a contractar, a acomiadar o a pagar directament els professors.

Doncs si aquests aspectes bàsics quedassin a cura del CONSELL ESCOLAR els professionals d'aquest servei públic que és l'Ensenyament es llevarien una llosa de damunt.

Quant al polèmic tema de l'ideari direm que aquesta reivindicació irrenunciable de la patronal, incorporada a la LOECE, significa una limitació a la llibertat d'ensenyança dels professors, una limitació també a l'actuació de les APAS i als drets d'informació pluralista, opinió i elecció ideològica dels alumnes.

Això no obstant, ens tranquil·litza una mica el fet que la sentència del Tribunal Constitucional (sobre la LOECE) afirmàs que l'ideari s'ha d'ajustar als principis constitucionals, al respecte als drets fonamentals, al servei de la veritat i a les exigències de la ciència i que la LODE marqui entre altres finalitats de l'activitat educativa «la formació en el respecte als drets i llibertats fonamentals dins els principis democràtics de convivència i de l'exercici de la tolerància i de la llibertat» (art. 2.º, b), «la transmissió de coneixements científics, humanístics i estètics» (art. 2.º, d), «la preparació per a participar activament en la vida social i cultural» (art. 2.º, f) i «la formació per a la pau, la cooperació i la solidaritat entre els pobles» (art. 2.º, g).

Sabem que hi ha moltes llibertats enfrontades dins el terreny de l'Ensenyament. Es tracta de trobar l'equilibri entre la llibertat de l'empresa que proporciona l'àmbit espacial i proposa un ideari, la llibertat d'uns pares que cerquen una plaça escolar gratuïta i amb qualitat per als seus fills, la llibertat d'uns al·lots que tenen dret a una ensenyança democràtica, pluralista —és a dir participativa i crítica—, i la llibertat de càtedra d'uns professors que sols té com a límits el dret a l'honor i a la intimitat dels alumnes que l'envolten. Amb una paraula, sense totalitarismes i amb bona voluntat la societat pot superar aquest repte i assolir una *ENSENYANÇA en llibertat i amb llibertats*.

Juli Jurado
Professor de I.B.

**Su libreta
o talonario de "la Caixa"
es dinero al instante en toda
Catalunya, Baleares, Madrid,
Valencia, Zaragoza y Bilbao.**

**Más de 800 Oficinas conectadas
por teleproceso (Sistema IMS Fast-Path).**

"la Caixa"
CAJA DE PENSIONES

CLOENDA

El nostre desig era, que aquest número arribàs a les vostres mans abans de les vacances de Nadal. I no ens ha estat possible. Les raons són diverses i resultaria infructuós enumerar-les. El fet concret i objectiu és que no vos ha arribat tot lo a punt que volíem.

Ara bé, aquesta circumstància —el retràs— ens dóna oportunitat per a valorar, com a despedida, els fenòmens que s'han produït al llarg d'aquest debat parlamentari que ha ocasionat la L.O.D.E.

Copiant un títol literari, podríem dir que «la guerra tot just acaba de començar». I com a prova d'això basta repassar les incidències que han envoltat aquest debat.

Totes les polèmiques encetades no fan més que constatar una cosa òbvia. L'educació és competència de tots i afecta a tothom des d'un caire o l'altre.

Les escomeses del Grup Popular a la ponència i al Ple del Congrés i les seves sortides de botador amb manifestacions relatives a desenterrar la destrala i a l'enclotxa que se torna a obrir entre els espanyols quan ja estava tancada, corroboren que els representants d'aquest grup parlamentari no consenten quelcom canvi en les estructures bàsiques de l'Estat. I ens han donat proves sobrades de que per a ells la renovació de les estructures i la modernització de l'Estat no és més que un simulacre.

L'aliança dels Populars (però manco) amb les forces germanes, la Patronal de l'ensenyança esdevé en matrimoni beatífic. Resulta paradoxal veure les manifestacions organitzades conjuntament per ambdues forces tot junt amb la «Asociación de Padres Católicos de Alumnos» i la «Asociación de Padres de Familia», on mostraven pancartes i lemes que resultaven jocs de paraules de gust massa dubtós, i expressions que podien sonar a blasfemes posades en boca de gent que se presenta amb el calificatiu de catòlics. Tot el que diuen defensar s'en va a fer punyetes quan hom veu la utilitza-

ció que en fan dels seus propis fills i alumnes. Si això no té el nom de proselitisme combatiu i beligerant que ho diguin.

L'actitud de la F.E.R.E., C.E.C.E. i altres herbes organitzant jornades en defensa de les llibertats... seves. No sabem si era una peça de teatre de l'absurd. Aquesta gent no canviarà mai. No se poden acostumar a no comandar, i controlar: hi duen tota la vida i els costums són mals de canviar, i els vicis encara més.

Uns pares que se deixen manipular pels sectors dels centres confessionals on estudien els seus fills. Que han d'aguantar els discursos apocalíptics i anatematitzadors per a tothom que no pensa com els Il·lustres educadors dels seus fills. Uns pares que no veuen que estan fent el joc als de sempre.

Pares: Recordau quan deien que no se podia utilitzar els alumnes pels interessos propis d'un sector o un grup. Noltros vos demanam, ara, per què i com utilitzen als vostres fills?

El govern socialista podria haver utilitzat la seva prepotència en la negociació per a impedir el desvirtuament de la L.O.D.E. i no utilitzar-la en qüestions manco importants. Quan se donarà per enterada la gent del P.S.O.E. i del govern de que per molt que negociïn i rebaixin els seus plantejaments no aconseguiran satisfer les demandes «leonines» de la dreta?

Està clar que aquesta no és una llei socialista en matèria educativa, sembla ésser que tampoc ho pretenien..., però realment volien el que ha quedat? Una llei buida de contingut.

Seguim pensant que la tasca educativa ens ha de comprometre a tots, però això no ha de significar la pèrdua d'uns senyals d'identitat.

Realment la sospita es farà realitat? Haurem desaprofitat una ocasió històrica?

